

• DOMOLJUB •

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inserati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu

v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 21.

V Ljubljani, dné 8. novembra 1900.

Leto XIII.

Katoliški Slovenci!

V kratkem se vršijo nove volitve za državni zbor. Za kaj se gre pri teh volitvah? Gre se pred vsem za to, da mi Slovenci pokažemo celemu svetu, da smo **katoliški narod** in smo in ostanemo z neomajno zvestobo udani našemu cesarju! Gre se za to, voliti poslance, ki bodejo spolnjevali svoje dolžnosti napram ljudstvu, pred vsem **napram kmetškemu stanu!** Mi Slovenci smo narod kmetov — **kmet redi ves slovenski narod**, zato pa mora vsak vesten slovenski poslanec delovati v prvi vrsti za blagor kmetškega stanu. Da se to zgodi, odvisno je le od **kmeta samega**, ki ima odločilno besedo pri izvolitvi ogromne večine slovenskih poslancev. **Vstani torej pred vsem Ti, vrli slov. kmetški stan, in voli može, ki v resnici zaslužijo Tvoje zaupanje!**

In Ti, slovenski obrtni stan! Marsikdo dal se je zbegati in slepariti pri volitvah po Tvojih in naših sovražnikih! Toda sedaj si jih spoznal, volilne sleparje, ki so Ti pred volitvami obetal vse — po volitvah Te pa še poznali niso! Ali bodeš

zopet sledil tem sleparjem? Ali ne vidiš, kako se drugod, osobito na cesarskem Dunaju, Tvoji stanovski tovariši obračajo od onih sleparjev in sledijo složno svojim pravim prijateljem, **krščanskim voditeljem ljudstva!**

In Ti, pošteno slovensko **delavsko ljudstvo!** Ti, ki z neumorno marljivostjo, za malo plačo, deluješ v raznih tvornicah, delavnicah in v podzemeljskih rovih! Ti imaš posebno pravico do skrbi poslancev. Ničesar nimaš, nego svoje marljive roke in svoj bister um. Po božjih postavah imaš zahtevati primerno plačo, primeren počitek in spoštovanje svojega bližnjega. Vse to ti gre po nevenljivih zaslugah krščanstva. V krščanstvu je Tvoja moč. **Vstani torej delavsko ljudstvo slovensko in voli poslance, ki bodejo v duhu krščanske socialne preosnove delovali za Tvoje opravičene težnje!**

Katoliški Slovenci! Dragi prijatelji in čitatelji Domoljuba! Voliti je Vaša pravica. Poslužite se te plemenite pravice, ki Vam edina daje možnost, uplivati na dr-

žavno zakonodajo in upravo. Voliti je pa dandanes Vaša sveta dolžnost. Če ste malomarni in izostanete od volitve — ste potem sokrivi, da zmagajo nasprotniki! In kdo so ti nasprotniki? To so liberalci, ljudje, ki skrunijo čast in poštenje slovenskega ljudstva. To so ljudje, ki skrunijo naše cerkve in nečuvono žalijo naše prevzvišene škofo, — da celo svetega Očeta samega! Nič jim ni sveto: V svojih umazanih listih „Slov. Narod“, „Rodoljub“, „Soča“ itd. blatijo vse, kar je dobrega in poštenega med nami — nasprotno pa napravljajo beznice in hvalijo vse, kar je pregrešno in sramotno! Niti zvestoba do Avstrije in našega presvetlega cesarja jim ni sveta! To so pokazali pri bakljadi povodom katoliškega shoda v Ljubljani, to so zopet pokazali nedavno, ko je med splošnim odobravanjem eden njihovih voditeljev zaklical: „Proč od Rima!“ Kdor pomaga, da taki ljudje dobijo veljavo, ta obtežuje svojo vest, in težko bode dajal odgovor.

Tedaj na noge, katoliško slovensko ljudstvo, na noge vsi od prvega do zadnjega! Storite vsi svojo dolžnost, trumoma korakajte na volišča in vsi oddajte glasove za katoliške in slovenske može. Ni pa zadosti da vsak sam spolni svojo dolžnost. Vsak naj se marveč po svojih močeh prizadeva, da tudi svoje sosede, prijatelje, sorodnike in znance spravi na volišče. Nobeden ne sme ostati doma!

Gre se za imenitno, gre se za sveto stvar!

Katoliško slovensko ljudstvo! Tvoja čast, Tvoje poštenje, Tvoja sreča, Tvoj in Tvojih potomcev blagor zahteva, da vstaneš kakor en mož in pri volitvah oddaš svojo glasovnico po starem vse-slovenskem geslu:

Vse za vero, dom in cesarja!

V naslednjem priporočamo svojim so-mišljenikom vrle katoliško-narodne može, ki zaslužijo naše popolno zaupanje in ki so pripravljeni poslanstvo prevzeti in je vestno izvrševati v blagor ljudstva in države, v duhu naše sv. vere.

Na Kranjskem:

I. V splošnem volilnem razredu, ki voli 12. grudna 1900. Ker je dosedanji velezaslužni poslanec dr. Ivan Krek z vso odločnostjo izjavil, da kandidaturo odklanja, ker je po njegovem prepričanju boljše, da ostane doma in se popolnoma posveti znanstvenemu ter organizatoričnemu delu doma, zato je osrednji volivni odbor sklenil, da prevzame kandidaturo:

Dr. Ivan Šusteršič,
odvetnik v Ljubljani.

II. V kmetskih občinah, ki volijo dne 18. grudna 1900.

1. V sodnih okrajih: Ljubljana, Vrhnika, Litija, Zatičina, Ribnica in Velike Lašče:

Ivan Vencelj,
odvetnik v Ljubljani.

2. V sodnih okrajih: Postojna, Ilirska Bistrica, Senožeče, Vipava, Logatec, Cirknica, Lož in Idrija:

Dr. Ignacij Žitnik,
beneficijat v Ljubljani.

3. V sodnih okrajih: Kranj, Skofjaloka, Tržič, Kamnik, Brdo, Radovljica in Kranjska Gora:

Josip Pogačnik,
posestnik in poštar v Podnartu.

4. V sodnih okrajih: Rudolfovo, Krško, kostanjevica, Crnomelj in Metlika:

Viljem Pfeifer,
posestnik in deželni poslanec v Krškem.

5. V sodnih okrajih: Kočevje, Trebnje, Žužemberk, Radeče in Mokronog;

Franč Povše,

deželni odbornik v Ljubljani.

III. Za mesta in trge, ki volijo dné 3. januarja 1901, se kandidati šele pozneje razglasijo. Le toliko že sedaj lahko izdamo, da so mnogi uplivni volilci dolenskih mest izrekli željo, naj bi poslanstvo prevzel velečastiti gospod **Dr. Sebastijan Elbert, prošt v Novem mestu.** Iz srca bi nas veselilo, ako bi mil. gospod prošt tej prošnji ustregel.

Volitve na Štajerskem.

I. V splošnem volilnem razredu na Spodnjem Stajerju je mož našega zupanja, dosedanji poslanec, gospod

Josip Žičkar,

dekan na Vidmu.

Liberalci proti njemu rujejo in usiljujejo liberalca Dragotina Hribarja v Celju. Mi tega gospoda, ki se na Štajerskem dela prav pobožnega, poznamo še iz časa, ko je bival v Ljubljani. Bil je tukaj čisto orodje v rokah „Narodovih“ liberalcev najslabše vrste — in ti so ga končno poslali v Celje, da bi tam polagoma in potihem liberalcem pot pripravljali. Zato pa tudi danes njegovo volitev najtopleje priporoča „Slovenski Narod“, tisti list, ki v svojih umazanih predalih dan za dnevom grdi našo sv. vero, našo duhovščino, naše škofo in celo svetega očeta samega! Priporočilo takega lista je zadosti jasen dokaz, kakšen mož je Dragotin Hribar. Torej izogibajte se ga, katoliški štajerski Slovenci — in ostanite zvesti dosedajnemu vrlemu poslancu, g. Josipu Žičkarju, možu, ki se je vsigdar odločno in vstrajno potezal za pravice ljudstva!

II. V kmetskih občinah kandidujejo štajerski rojaki dosedanja poslanca

Hugon-a vit. Berks-a

in

Franca Róbiča,

na novo pa namesto odstopivšega gospoda dekana Lavoslava Gregorca

dvornega svētnika

Miroslava Ploja.

Tudi te tri gospode z dobro vestjo priporočamo.

Opozarjamo pa, da liberalci rujejo osobito proti g. Hugonu vit. Berksu, to pa samo zato, ker je bil na katoliškem shodu v Ljubljani in se pokazal odločnega pristaša katoliške narodne stranke. **Tem odločneje morate torej vi vsi katoliško zavedni možje stopiti v borbo za viteza Berksa.** Vsi do zadnjega moža, na delo, da zmaga z veliko, častno večino!

Na Koroškem.

Tam Slovenci še niso postavili kandidatov. Že naprej pa lahko rečemo, da priporočamo vsacega, katerega bode nasvetovalo „Katoliško-slovensko in gospodarsko društvo“ v Celovcu, Koroški rodoljubi so vsi odločno katoliškega mišljenja, — torej gre vsem popolno zaupanje.

Na Goriškem.

Tam vladajo žalostne razmere. Kakor na Kranjskem, tako so tudi na Goriškem zanetili liberalci razpor — in namesto da bi delali za blagor ljudstva, hujskajo zoper najzaslužnejše rodoljube. Uverjeni smo, da bodo zavedni goriški Slovenci liberalcem pri volitvah izkazali svoje popolno nezaupanje — a poverili vse svoje zaupanje

katoliškim možem v prvi vrsti voditelju goriških Slovencev, gospodu

Dr. Antonu Gregorčič-u,

profesorju bogoslovja v Gorici,

ki je kandidat v splošni skupini.

* * *

Kako se bode volilo v posameznih deželah?

Na Kranjskem se bo to pot volilo po novem volilnem redu. Ne bodo se več volili volilni možje, kakor v prejšnjih letih, temuč vsak volilec bode volil naravnost poslanca in z listkom. Volilo se bode v vsaki občini, ki ima več kot 500 prebivalcev, doma. Manjše občine pa se priklopijo večjim.

V drugih deželah — na Štajerskem, Koroškem, Primorskem itd. — se bode pa letos ravno tako volilo, kakor prejšnja leta. Tam se volilni red ni prav nič izpremenil.

Toliko v pojasnilo, da ne bode kake zmede!

Deset zapovedi volivcem katol.-narodne stranke.

I.) **Pojdi gotovo volit!** — Noben izgovor ne velja. Vsled novega volivnega reda je neobhodno potrebno, da pride vsak somišljenik na volišče. Preje, po starem volivnem redu je bilo to drugače, ko so se volili v peti skupini in v kmetških občinah samo volivni možje, ki so potem volili šele poslanca. Takrat v tistih občinah, kjer so bili volivci enoglasno za volivne može naše stranke, ni bilo potreba večje udeležbe volivcev, da so le potem volivni možje vsi šli poslanca volit. Podobno je bilo, ako je bila v občini močna nasprotna večina, takó da je bila zmaga naših volivnih mož popolnoma izključena. V tem slučaju so naši volivci z mirno vestjo doma ostali. Sedaj je pa stvar popolnoma drugačna. Vsak posamezen glas ima svojo veliko vrednost in važnost in čim več je volivcev naše stranke v posameznih občinah, tem bolj je potreba,

da vsak brez izjeme odda svojo glasovnico na volišču, kajti z velikim številom glasov iz ene občine pobijemo nasprotne večine v celi vrsti drugih občin. Ravno tako se uvidi iz tega, kako važno je, da gredó naši somišljeniki vsi do zadnjega moža volit tudi v tistih občinah, kjer so v manjšini in naj si bode v kaki občini tudi en sam volivec naše stranke, drugi pa vsi nasprotni, je vendar njegova dolžnost, da svoj glas odda, ker pri končnem skupnem štetju v glavnem volivnem kraju ravno en glas lahko odločuje za eno ali drugo stran. — Ker bo volitev v domači občini ali vsaj blizu, pač ne bo za nikogar težavno priti na volišče. Zato možje našega prepričanja, stavite svoj ponos v to, da bodo vaše občine oddale kar se da veliko število glasov za naše kandidate.

II.) **Skrbi za to, da pridejo volit tudi tvoji sosede in znanci!**

III.) **Pazi na volivni imenik, da si gotovo v njem pravilno upisan ti in tvoji somišljeniki.** Preglej ga kakor hitro je razpoložen! Ako ni vse v redu, pritoži se ustmeno ali pisмено pri županu! Pazi na to zlasti tam, kjer je občina v liberalnih rokah!

IV.) **Skrbi za to, da gotovo dobiš o pravem času v roke legitimacijski list in glasovnico!** — Oboje dpošlje okrajno glavarstvo vsem tistim, ki so bili vpisani v volivski imenik. Legitimacija je ona listina, s katero se volivec na volišču izkaže, da je res upravičen voliti. Na njej je zapisano ime in bivališče volivca, številka dotičnega volivskega imenika, kraj, dan in ura, kedaj se bo glasovanje pričelo in sklenilo. Če bite legitimacije kdo najpozneje 24 ur pred dnevom volitve ne dobil v roke, naj gre sam ponjo k županstvu, oziroma k okrajnemu glavarstvu. — Glasovnica pa je listina, ki nosi pečat okrajnega glavarstva in na katero zapišeš ime tistega kandidata, ki ga hočeš voliti.

V.) **Zapiši na glasovnico le to, kar treba, a to prav!** — Zato zapiši nanjo natančno in razločno ime, priimek, stan in bivališče kandidata, družega pa nič! N. pr.: dr. Ivan Šusteršič, odvetnik v Ljubljani. Ako kdo ne zna pisati ali če piše slabo, naj da glasovnico podpisati kakemu popolnoma zanesljivemu človeku, najbolje domačemu župniku ali kapelanu.

VI.) **Ne pozabi doma legitimacije in glasovnice!**

VII.) **Podpisane glasovnice ne kaži nobenemu nasprotniku!** Nihče nima pravice, jo od tebe zahte-

vati. Zgodi se lahko, da ti prečrta tvojega kandidata in zapiše nasprotnega, ali zamenja glasovnico! Torej: glasovnice ne iz rok!

VIII) Skrbi, da prideš na volišče o pravem času, še pred uro, ob kateri je razpisan začetek glasovanja.

IX) Ko si oddal glasovnico, legitimacijo zopet spravi, ker jo boš morda rabil pri ožji volitvi. Ako namreč noben kandidat ne dobi nadpolovične večine bo treba še enkrat voliti. Pri ožji volitvi pa so samo tisti glasovi veljavni, ki se oddajo za enega izmed tistih dveh kandidatov, ki sta v prvič dobila največ glasov.

X.) Pred vsem pa: bodite edini, edini, edini! Le v edinosti je zmaga!

Volivni kraji za prihodnje državno-zborske volitve na Kranjskem.

Po zakonu je vsaka občina, ki ima nad 500 prebivalcev, za-se volivni okraj. One kmetiške občine, ki nimajo nad 500 prebivalcev, bodo volile z bližnjimi kmetijskimi občinami iz istega sodnjega okraja in je deželno predsedstvo že določilo določne volivne okraje.

V kamniškem sodnem okraju bodo volivni kraji: Mekinje za Bistrico, Stranje, Tunjce in Županje Njive, Trzin za Depalovas, Dragomelj, Loko pri Mengšu in Rašico, Špitalič za Motnik, Zgornji Tuhinjska Hruševka in Šmartno, Podhruška za Palovce in Loke, Homec za Homec, Jarše, Radomlje, Volčji potok, Šmarco, Lahoviče za Zalog, Kapljas, Lahoviče, Nasoviče in Klanec, Moste za Kriv, Moste, Suhadolc, Mlako, Podgorje.

V radovljiškem sodnem okr. bo za Predtrg volivni kraj Lesce.

Vidrijskem sodnem okraju bode za Čekovnik volivni kraj Vojsko in za Godovič Dole.

V brdskem sodnem okraju bode Blagovica volivni kraj za Češnjice, Dob za Rove, Prevoje za Lukovico, Spodnje Koseze in Rafolče.

V kranjskem sodnem okraju bode Voglje volivni kraj za Hrastje.

V litijskem sodnem okraju bode Kandrše volivni kraj za Kolovrat.

V zatiškem sodnem okraju bodo volivni kraji: Dob za Radohovo vas, Češnjice, Bukovico in Velike Peče, Krka za Muljavo, Veliki Gaber za Stehanjo vas, Podboršt, Zagorico, Papreče, Žalina za Luče,

Dedni dol, Križno vas, in sicer Žalina za te kraje volilni kraj le za volitev v kmetijski skupini. V peti skupini volijo Višnja Gora, Križna vas in Dedni dol skupaj v Višnji Gori, občina Luče pa v Žalini. Polica bode volilni kraj za Leskovec. Št. Vid za Hučo, Gorenjo vas, Drago.

V črnomaljskem sodnem okraju bodo volivni kraji Stari trg za Ravence, Dolenjo Podgoro, Dol, Čeplje, Adlešiči za Griblje. Kot za Vinji Vrh, Loka za Butoraj, Telečji Vrh za Planino.

V ilirsko-bistriškem sodnem okraju je volivni kraj Prem za občine Čeplje, Prem, Kilovče, Janževno Brdo in Smerje.

V vipavskem sodnem okraju bo Vipava volivni kraj za občine Slap, Goče, Erzelj, Lože, Sturje za Ustje, Št. Vid za Podrago.

V senožeškem sodnem okraju bodo Senožeče volivni kraj za občine Lože, Dolenjavo in Sinadole, Britof za Famlje, Gorenje Vreme in Britof.

V ribniškem sodnem okraju bode Sušje volivni kraj za Velike Poljane, Loški Potok pa za Goro.

V kočevskem sodnem okraju bode Lienfeld volivni kraj za Črni potok, Gotenice za Koče, Borovec za Briga, Borovec, Kočevska Reka Nemška Loka za Knežja Lipa, Unterlag Nemška, Loka.

V ljubjanskem sodnem okraju bo Slivnica volivni kraj za Račno.

Politični razgled.

Državnozbornske volitve. Kakor bi podrezal v mravljišče, tak učinek je imel cesarski razglas, s katerim se razpisujejo nove volitve v drž. zbor. Vse stranke in strančice so z novim ognjem stopile na politično bojišče, agitacija se razvija povsod, kakor doslej nikoli. Posebno samozavestno nastopajo socialni demokratje; doslej so razglasili preko 70 kandidatov. Za nas posebno zanimiv je socialni demokrat Kristan, ki se poteza za mandat v Istri in na Goriškem; vé sicer, da ne bode zmagal, upa pa vendar, da utrga s tem Slovincem nekaj glasov ter tako pripomore Italijanom do zmage. Nemški nacionalci upajo, da se število njihovih poslancev zdatno pomnoži; zlasti gotovi so si, da vzemo Slovincem na Koroškem mandat, ki so si ga pred tremi leti po hudem boji pridobili. — Mladočehi so se združili s Staročehi, tako, da se bodo pri volitvah med seboj podpirali. Nem. katol. ljudska stranka se tudi živahno udeležuje volilnega boja; le škoda, da je žrtvovala svojega najuglednejšega poslanca barona Dipavlija, ki morebiti ne bode več kandidoval. — Za obmejne Slovence volitve ne obetajo nič kaj ugodnega. V Trstu ne morejo zmagati, ker veliko število zaslepljenih delavcev drvi za soc. demokrati; na Goriškem bode prišlo tudi najbrže do boja med Lahi in Slovenci, ker je

zanesel tiskar Gabršček neslogo med Slovence. Na Štajerskem bode boljše, le v V. skupini se bodo cepili glasovi; tam namreč kandiduje proti zaslužnemu posl. Žičkarju prikriti liberalci Dragotin Hribar. Razume se, da bomo imeli tudi pri nas na Kranjskem precej hud boj; na čegavi strani bode zmaga, — to je pa odvisno od Vas in Vašega nastopa pri volitvah.

Kitajske homatije se niso do danes še prav nič zboljšale. Sicer čujemo dan na dan, da zmagujejo evropske čete nad podivjanimi vstaši, a vendar je število upornikov vedno večje. Po celi Kitajski se morijo kristijani. V Upatsu so požgali bokserji cerkev, šolo, sirotišnice in nad 200 hiš v Mandžuriji so umorili škofa, 5 misijonarjev in 2 sestre usmiljenki; v Šansiju je bilo umorjenih 50 misijonarjev, škof in neštivilno drugih kristijanov; v Sinatu so bokserji več kristijanov živih sežgali. Koliko tisočev kristijanov je bilo pomorjenih zadnji čas — kdo bo to vedel! Pa so vendar še predrzni ti Kitajci! Li-Hung-Cang je zahteval od Amerikancev 278.000 dolarjev odškodnine, ker so napravili škodo v cesarski zakladnici v Tientsinu. — Poslaniki so sklenili, da mora biti usmrčenih 7 uradnikov in 2 prince, ki so vodili ustajo. Dalje so sestavili sledeče mirovne pogoje: Kitajska plača 400 milijonov taelov vojne odškodnine, princ Tuan naj se obsodi v dosmrtno ječo, inozemci imajo pravico neomejenega bivanja v celi kit. državi. — Posebno se zadnji čas razumeta glede Kine Anglija in Nemčija. Sestavili sta pogodbo, po kateri zahtevata od Kitajcev, da naj bodo vse luke ob rekah in morskem obrežju pristopne vsem inozemskim ladijam; objednem sta se pa ti dve državi zavezali, da ne dovolita nobeni velesili, da bi se polastila kakega kosa kitajske zemlje. To je bilo seveda naperjeno proti Rusiji. Omenjeno pogodbo je že potrdila Avstrija, Italija in japonska država. Kaj bode storila Rusija, ki si je bila gotova velikega plena, se še ne ve; prav lahko utegne priti do nevarnega razpora med državami.

Burt se še niso udali, 11. oktobra ob 5. uri popoldne je bilo ravno jedo leto, odkar je počil prvi strel ob transvalski meji, in vendar še ni pričakovati tako kmalu konca tej obupni vojni. Angleški listi, ki bi najrajši ukovali Roberta zvezde, morajo kljub temu poročati vsak čas, da jih dobiva Roberts po plečih. Celo leto se bojuje nad 100.000 angleških vojakov proti maloštevilnim Burom. In kakšni so vsi hi? Na severni Transval, ki je toliki, kakor cela Ogerska, še ni stopilo angleško kopito, in v tamošnjem gl. mestu Pietersburgu je že oklical bivši poslanec Vorster novo republiko. Junaški burski general Dewet poveljuje še skupno 15.000 Burom in zadaja krepke udarce oholim Angležem. Poslednji so izgubili do sedaj 40.000 mož, torej več nego je bilo sploh burskih vojakov. Dalje so izgubili Angleži 90.000 konj, denarni stroški so znašali koncem avgusta že 1700 milijonov kron, — na vsacega burskega vojaka pride povprečno 48.000 kron. Pač žalostne, drage zmage.

Na Francoskem znajo prirejati obede, kakor jih mi ne poznamo. Min. predsednik je povabil na državne stranke vse francoske župane na kosilo, in prišlo jih je 22.000. Krščansko misleči župan mesta Pariza je hotel prirediti podobno »kosilce«, pa mu

je vlada prepovedala. Zato se bodo še v drž. zboru malo polasali.

Na Nemškem je upokojen bivši drž. kancelar knez Hohenlohe; na njegovo mesto je stopil dose-danji tajnik zunanjih drž. poslov grof Bülow. Zanimivo je, da so bili pradedi grofa Bülowa plemeniti polabski Slovani.

Nadžkof Stadler je potoval minoli mesec v Rim; po vseh hrvatskih postajah ga je narod navdušeno pozdravljal v zadoščenje za cesarsko grajo, katero so mu priskrbeli Mažari. Tudi v Rimu je bil prav ljubeznjivo vsprejet od sv. očeta in kardinalov. Mažari so zagnali radi tega velik hrup proti avstr. poslaniku v Vatikanu, grofu Revertera, ker ni vsprejema zabranil. Hoteli so, da odstopi, — pa se jim za enkrat želja ni izpolnila.

Špantja je doživela zadnje dni neprijetno pčmoto. Njen poslanik v Chile, Salvador Lopez Quijarro, je igral v čilski državi prvega kavalirja, pozneje, ko so ga višji krogi dobro spoznali, je pa doma počenjal vse mogoče. Za to je potreboval denarja, pa ga je tudi dobil: Vlado je ogoljufal za 200.000 dolarjev, dolga je napravil do 300.000 dol., menice, ki jih je podpisal, znašajo 28.000 dol., dalje je porabil sam skoro vseh 300.000 dol., ki jih je nakazala čilska vlada Špancem za odškodnino ob revoluciji l. 1891. Sedaj, ko se ni dalo nikjer več dobiti, jo je mo popihal; doslej ga še niso zasledili.

Zlata zrna iz Slomškovih spisov.

„Pravica mora biti, da božji namestniki vernikom božje besede oznanjujejo, kristijani pa nauke besede božje lepo ohranijo. Zdaj so pa začeli posvetneži brez vere in Boga bogaboječje mašnike črtiti, jih preganjati, jim celó prepovedovati pridige in nauke, ki jim po volji niso. Ali ne spoznate, da nam za svete vero gre? Kjer se pa tare sv. vera in prava krščanska ljubezen, tam tudi pravice ni. Oh, molite in prosite, premile moje duše, da nam ne ugasne katoliške vere luč!“ (Past. I. 208.)

* * *

„Ako med take slaboverne kristijane kak krivi preroč prileze, krivih naukov zatrosi in čez našo sveto vero zabavlja, hitro so taki slabo poučeni nevedneži pripravljeni, nejeverske in krivoverske zmete potrditi in pravo vero zaničevati.“ (Past. I. 82.)

* * *

„Se hočeš imenitnega dela dobro lotiti, moraš umetnika pazno gledati in zapaženo skrbno posnemati. Hočeš vrl govornik biti, čitaj, posnemaj druge govornike, kar je prav. Daj se podučiti, pa tudi posvariti. Najbolje se naučimo, kadar se posvarimo, ako smo grešili. Krepost se v slabosti dovršuje.“ (Zbrani spisi VI. 5.)

* * *

Ni vse zlato, kar se sveti, ne vse dobro, kar se hvali; slabe bukve in pa strupene gobe, še tako mično pisane, so nevarne. Srce ti ostrupijo; in če ga ne umorijo, pa naredijo mlačno za Boga. (Past. I. 94.)

Listek.

Zadnji dnovi Brgarjevega vranca.

Črtica iz živalskega življenja.

(Zapisal Lovro.)

(Konec)

V hlev stopi hlapčič, ki je oskrboval tužnega vranca.

»No mrha stara, ali se še ne boš iztegnil? Žreti tako nočeš. Pojva no malo ven, morebiti se boš kaj pasel.«

Odveže revčka in ga tira skozi vrata. Precej težko je šlo, ker je bil konjiček že ves trd radi mršavosti in lakote. Ko vendar prideta na presto, ga hlapčič izpusti. Da bi ušel, tega se mu tega ni bilo bati.

Samemu sebi prepuščen se vranec žalosten ozira okrog sebe. Vidi, da se svet suče in vrti dalje, da brez njega lahko opravijo, in tedaj ga primé še večja otožnost.

Okrog ogla pri skednju se privleče domači maček. Klicali so ga za Mišeljna. Bil je len, grozno len, menda se je preteklo noč predolgo potepal. Zazdeha se mu, da pokaže obe vrsti ostrih zob; stopijo mu naprej, da jih je groza videti. Nato se potegne naprej, potem nazaj, da mu kar kosti pokajo. Še po steni pri podu se vzpne, potegne trikrat s kremplji gor in dol in še enkrat zazdeha. Ko to srečno dovrši, se ojunači in poživi toliko, da vidi kaj se godi okrog njega.

Opazi vranca, ki počasi krevsa na pašnik za hlevom.

»O servus, starina, kam pa jo mahaš? Počakaj no, greva skupaj. Samo ti si strašno isker videti, ne vem, če bi te jaz dohajal.«

Tako je besedičil Mišelj vrancu. Ta žalostno pokima z glavo ter skomizne z ušesi, kakor bi se hotel otresti porogljivih besed, ki mu jih je zaklical prekanjeni Mišelj.

»Škoda — govori Mišelj dalje — škoda, da ni bilo zadnjič vranca na vrtu, ko je solnce mrknilo. Jaz bi bil rad videl, kako se godi ta stvar, pa mi ni bilo moč gledati v svetlo solčno oblo. Če bi bil pa dobil vranca, bi se bil kar zanj vstopil in gledal skozi njegov trebuh kakor nekateri skozi barvano ali motno steklo. Toliko se že vidi skozi našega vranca, da bi bil lahko natančno opazoval solčni mrk; toliko medel in pretrgan je že.«

Pa pustimo mačka in njegove modre misli. Zleknil se je pred podom in pomolil vse štiri proti toplemu solncu. Pogledajmo za našim vrancem.

Ravnokar je opazil, kako bujno je že pognala trava; zdi se mu, da mora biti prav okusna, saj je tako zelena. Že za oči je zelo vabljiva, saj pravijo, da je dobro za oči zeleno gledati, torej tudi dobro gledati zeleno travo. Še bolj vabljiva in mikavna je pa za zobe in želodec. Prav zljubi se mu je. Nategne vrat in seže po prvem šopu. Jezik iztegne naprej, oklene lepo ž njim travnate bilke in jih hoče odtrgati. Toda ne gre in ne gre. Seveda če bi imel dobre zobe, bi šlo pač hitro, tako je pa že drugače. Vleče, nateguje, zadnje noge postavi široko, da bi dobil več opore, s prednjima pa se trudi, peha in upira, da mu kar sapo jemlje.

Pa glej nesreče! Trava se nepričakovano odtrga, vranec ni bil pripravljen na to in znak pade revež, kakor je dolg in širok. Bolesten vzklik se mu izvije iz koščenih prsi, potem obleži skoro nezavesten.

Žalosten prizor! Pa kdor bi ga bil videl, bi se bil vendarle smejal. Je že tako. Dostikrat vidimo, da kdo pade in se precej udari. Moral bi se nam smiliti. Pa pade tako nerodno in našemu ukusu tako prijetno, da se mu moramo smejati. Še samega nazadnje posili smeh, dasi se jako težko smeja, ker jo navadno že toliko izkupi, da mu je jok bližje kot smeh.

Ko se ubogi vranec nekoliko prebrihta, dvigne trudno glavo in gleda s svojim zdravim očesom okoli, če ga ni kdo videl. Ni ga bilo ravno rado sram, vendar ne bi bil rad imel, če bi ga bil kdo opazoval v tako žalostnem položaju.

»Zdajle naj bi me prašal kdo, če rajši poginem ali rajši konec vzamem, pa bi bil takoj pripravljen za prvo, ne bi hotel samo pobirati koncev. Vendar tu pod milim nebom poginjati je le žalostno. Zato bom vstal in šel domov.«

Toda sklep storiti je lahko, izvršiti ga je že težje; zato je toliko dobrih sklepov, pa tako malo dobrih dejanj.

Kdo mi pomaga na noge? Za sveto voljo, ali sem res tako za nič. Zdaj pa že vem, da sem samo za konjederca še dober. Zato le pridi, grenka smrt, reši me zemskih nadlog, kar nič se te ne bom bal, željno te pričakujem.«

Izkuša spraviti noge pod se, da bi zlezel kvišku. Dvakrat se sklone na prednje noge, pa vselej pade nazaj. Končno se mu vendar posreči. Nevoljen si ogleda nesrečno mesto in zapeljivo travo; nato krevljavač zapusti osodepolni kraj.

Še parkrat se ozre okoli sebe. Gleda cvetočo naravo, gleda cvetke, ki so ravnokar priklile iz zemlje. Pa kaj to zanj? Njegovo oko ugaša, srce mu je ob

pogledu razcvitajoče narave pusto in prazno. Več ni zmožen, da bi se divil mehkeemu zelenju, nastavljal glavo božajočemu vetreu; odmrl je svetu, odmrl zlasti ta nesrečni trenutek, ko je tako nesrečno, tako brezmejno nesrečno padel, želeč se nasititi z zeleno travco, hrepeneč še enkrat napolniti žolodec s sočnato hrano. To ga je predvsem potrl, mu vzelo zadnji pogum in mu skalilo in uničilo veselje, ki ga je imel do življenja.

»Prijazna smrt, predolgo se ne mudi!« je tragično klical s pesnikom, šepajoč v svoj hlev. Z zadnjim koncem ni mogel dosti odnesti, trenil je nemilo ob podboje pri vratih, da so mu rebra zapokala. Malo je manjkalo, da niso zdrsnila nanj vrata, ki so komaj še visela na enem tečaju.

»Še to? Pač res, kadar pride ena nesreča, se hitro pridruži še druga; vse se spravi nad ubogega reveža...«

Pristopica k jaslím. Ne čaka, da bi ga kdo prišel privezati. Leže na tla s trdnim sklepom in tožno zavestjo, da več ne vstane.

Hlapec mu pride krme pokladat. Ne meni se ravno dosti za vranca, toliko pa le vidi, da nekam čudno leži, da ne moli čisto pravilno nog od sebe.

Gre in pové gospodarju. Brgar pride in si ga ogleda. Vranec mirno in vdano prenaša njegove preiskovalne poglede.

»Saj sem dejal, da je ven ž njim. Nocoj naj še preleži, jutri naj ga vzame konjederec.«

Vrancu je nekaj zatrepetalo v dnu srca pri teh besedah. Sklenil pa je takoj, da hoče biti pripravljen na vse, naj pride, kar hoče.

Drugi dan je prišel konjederec, naložil vranca na voz, kajti vstati ali hoditi ni mogel več. Šel je ž njim, in od takrat nismo več slišali o njem. Kaj se je zgodilo ž njim, pa tako vsak vé.

Ob mrtvaškem odru † bogoslovca Voljča.

(Lovro.)

»Pravični, akoravno prezgodaj umrje, bo vendar v oblajenju.«

(Modr. 4, 7.)

Ozka soba, stene pregrnjene s črnomodrimi, srebrnoobrobljenimi preprogami, edino okno zastrto s podobo nebeškega angela.

Sobo skrivnostno razsvetljuje rdečkasti soj šestih debelih sveč ter tajnostno poigrava na voščenooblede obličju prerano umrlega mladeniča, ki sredi na mrtvaškem odru spi smrtno spanje. Smrtna tišina polni sobo in prodira v srca prihajajočih in odhajajočih obiskovalcev. Nekaj nezapopadljivega, tesnobelega se oklene, prešine vsakega, ko stopi v mrtvaško sobo

in upre pogled na vela lica v najlepših letih premolega bogoslovca. In tisto nezapopadljivo, tesnobno seže v dno srca, pretrese najbolj skrite kotičke naše duše.

Pridiga, živa pridiga...

Človeško življenje je blesteča rosna kapljica na šibki vejici, ki pred toplimi solnčnimi žarki odpade in se izgubi v travi; je zelen listič, poln življenja, katerega popari slana in odrta hladni jesenski vetrič je mehka pena, ki se razbije in razpoči na trdem obrežju. »Kaj je življenje naše? Hlap je, ki se malo časa kaže« (Jak. 4, 14.)...

In sreča našega življenja? Kak r sanje, kadar se kdo vzbudi (Ps. 72, 20.)...

Stal sem ob odru svojega tovariša. Bogoslovec Jakob Voljč je po desetmesečni bolezni v »Leoninu« zatisnil oči in se preselil v boljše življenje.

Videl sem njegove v smrtnem snu zaprte oči, njegovo vsled dolgotrajne bolezni shujšano čelo, vpadla lica, posinele ustnice, videl njegove koščene, sv. razpelo oklepajoče prste, a skoro nisem mogel verjeti, da bi to bil oni odločni mladenič, dobri pisatelj, nadarjeni pesnik, vestni bogoslovec, katerega sem poznal že toliko let, poznal tako dobro.

In vendar je bilo tako. Umreti je moral tako mlad, komaj dvaindvajset let star, s toliko nadami v duši, s tolikimi p. sniškimi osnutki v mladeniških prsih. Pač ni mislil, da se bodo nanj tako kmalu lahko obračale besede:

»Pusti mož me trdosrčni: mlad sem, lepi dnevi se mi še smeje!
Polpodrtega poglej soseda,
deblo, veje že miru želé...«

(Njegova pesem »Bor« v »Dom in Svet«.)

Rojen 24. aprila 1878. na Vrhniki, je prišel mlad v srednje šole v Ljubljano, bil šest let gojence »Alojzijevišča« ter potem vstopil v bogoslovje. Bil je vedno priden, resen in izredno delaven. Že na gimnaziji je kazal prav posebne pisateljske zmožnosti. Zato ga je vabil in mikal svet kot marsikoga, ki ne more dosti izbirati, kam bi se obrnil. Voljč se vendar ni pomišljal, stopil je v bogoslovje ter se s tako vnemo lotil bogoslovnih ved, da se mu je videlo, da stvar jemlje za resno. Pri tem pa ni zanemarlj drugih zmožnosti; učil in izpopolnjeval se je v vsakem oziru, kolikor mu je bilo z največjo pridnostjo mogoče. Mogoče, če bi bil bolj lenaril in složno živel, da mu še ne bi bilo treba umreti. Pridno je pošiljal svoje pesmice in razne pripovedne sestavke v »Vrtec«, »Angeljčka«, »Zoro«, nazadnje še tudi v »Dom in Svet«. Posebno skrb si je prizadel — kar bo cenjene brave zanimalo — za naš list. »Domoljub« je smatral kot svoje »cajtenge«. Zanj je napisal dokaj šaljivega, pa tudi vspebudnega, začel je tudi prire-

Predsedstvo II. slov. katoliškega shoda.

Dr. Jos. Tumpach
vseučil. prof.

Hugo vit. Berks
graščak.

Ivan P. Vencajz
odvetnik.

Franc Povše
deželni odbornik i. t. d.
Dr. Ivan Šusteršič
odvetnik.

J. d. D. Flis
gen. vikar.

Dr. Ante Bauer
vseučil. profesor.

Dr. M. Laginja
odvetnik.

Mat. Oršič
kanonik.

jati letošnjo večjo povest »Venec in krona«. Zadnje vrstice v njem je posvetil svoji materi.

Vem, da se še spominjate, kako je Rado Kosar — tako se je rad podpisoval ranjki Voljč — hitel k smrtni postelji svoje matere, hitel brez prestanka, upajoč, da jo morda vendarle še dobi živo. Toda zastoni. »Njegova sreča, najdražje, najslajše, najljubše, kar je imel v svojem življenju, njegova mati je ležala na — mrtvaškem odru. In potem je sam ležal bolan na isti postelji, kjer je prej ležala mati. Zunaj je cvetelo in ktilo pomladno življenje, a njemu se je zdelo, da blede smrt že pogleduje včasih skozi okno na njegovo posteljo, zdelo, da ga kliče, vabi mati. ...

Jelite, tega se spominjate? To vas pretresa in vas mora še bolj pretresti, če pomislite, da se je prav tako zgodilo, da blagega mladeniča res ni več med živimi.

V drugo bogoslovsko leto je še vstopil, pa že skrajša se ni kaj dobro počutil. Po B žiču je moral zapustiti hišo in zunaj iskati zdravja. Bolehal je na pljučih, udirala se mu je kri. Šel je v Kamnik, šel domov na Vrhniko, nikjer zaželenega zdravja; prišel je umret v »Leoninum« v Ljubljani.

Občudovanja je vredno, kako je bil potrpečljiv in vdan med boleznijo. Vedel je, da bode moral umreti, bil je prepričan o tem — saj dosti jasno govore to njegove zadnje pesmi — a vendar ni nikdar tožil. Ko smo ga obiskovali, mu je včasih za trenutek zatrepetalo oko, neka pridušena bolest mu je šinila po obrazu, toda takoj je mirno govoril dalje, oko je vdano zrlo kot poprej. Želel je le, da bi se enkrat obrnilo tako ali tako; zato je poslal, kakor pravi v svoji pesmi »Vran«, oglednika, gola in vrana, pozvedovat, česa naj pričakuje. Toda slutil je, da pride vran sam nazaj, in mu zapoje smrtno pesem:

»Ah, vem, pač vrne se — brez cveta —
In le, da spoje smrt mi — vran.«

Ginljivo je, da je zadnjo svojo pesem odmenil in posvetil materi.

»Da ne bodo rekli,
Nate nisem mislil,
vrste te posvečam tebi,
morda so poslednje te. ...«

(Materi v »Dom in Svetu« 1900 št. 18.)

Rekel si pred več časa, da še do novembra. In res zdaj si pretrpel. Naredil si vrzel med delavci za vinograd Gospodov; prazno je mesto enega izmed sinov slovenskega naroda, ki bi bil lahko še marsikaj koristil domovini. Pa mora že tudi tako biti prav, sicer bi bil Vsemogočni odredil drugače. »Pravični, akoravno prezgodaj umrje, bo vendar v ohlajenju. Zakaj starosti ne dela častitljivo in ne dolgo

življenje, ne veliko število let, ampak umnost človekova velja za sive lase in življenje brez madeža je velika starost.«

Imaš že — vsaj tako trdno upamo — kar mi še iščemo, veseliš se tistega, po čemer mi hrepenimo, za kar se še mi borimo, imaš večno, imaš boljše življenje. In tisto ni kaplja na veji, ki odpade, ni trepetajoč list, ki ga odtrga jesenski veter, ni hlap in dim, ki se razpršita, še predno se dobro pokažeta.

Tri knjige si s posebnim veseljem prebiral v življenju: knjigo prirode, sv. pismo in sveti križ. Kdor zna te tri prebirati, je srečen. Ti si jih znal in tudi z veseljem bral. Prvo si listal v zorni mladosti; prirodna lepota te je navdušila za prve pesmice. Stvarjene reči, v katerih se zrcali božja ustvarjena lepota, so te bodrile za vse dobro in lepo. Drugi vir ti je bilo sv. pismo, knjiga polna najglobljih resnic, knjiga, ki ima za vsacega kaj, ki išče v njej z dobro voljo in ponižnim srcem. Zato si znal narediti p-ssem, ki ne ve, kaj hoče, ampak jasne, zdrave misli podajal v lepi pesniški obliki.

In zdaj držiš v rokah tretjo knjigo, sveti križ. Ta ti je navdihnil nebeskih slavonspevov, ki jih »uho ni slišalo« na zemlji, katere slišijo le izvoljeni v nebesih. V tej knjigi si pil ljubezen, ki te je potegnila k sebi.

Kolikrat si mi ljubeznjivo klical, ko sva prišla skupaj v svoji sobici ali zunaj: »Lovro, jaz te pozdravljam!« Glej, danes pa morava jemati slovo, danes kličeš zadnji pozdrav. Pa kako zadnji pozdrav? Saj se zopet vidimo »nad zvezdami, kjer blaga tvoja duša biva.« Saj smo prepričani, da so se nad teboj vresničile besede:

»Blagor jim, kateri v Gospodu zaspe,
v slavi nebeski se tam prebude.«

Slovenski novičar.

Kranjsko.

Naše slike. V zadnjih dveh številkah »Domoljubovih« podali smo bralcem slike onih štirih škofov, ki so s svojo navzočnostjo tako silno povzdignili sijaj II. slov. kat. shoda. Danes prinašamo sliko predsedstva II. slov. katoliškega shoda in sicer: predsednika dr. Ivana Šusteršiča (sedaj kandidat 5. skupine za državni zbor), štirih častnih predsednikov: Franceta Povšéta (kandidata v dolenjskih kmetskih občinah), dr. Josipa Tumpacha iz Prage, dr. Antona Bauerja iz Zagreba, Matija Oršiča s Krka, treh podpredsednikov: dr. M. Laginje iz Istre (kandidata 5. skupine za Istro), Hugona viteza Berksa (kandidata za kmetske ob-

čine na Stajerskem), Ivana P. Venzajza (kandidata za sodne okraje: Ljublj. okolica, Vrhnika Ribnica itd. in predsednika pripravljalnemu odboru: Janeza Flisa, generalnega vikarja v Ljubljani.

Prirejajte domače volivne shode! Da ljudstvo tem bolj spozna važnost sedanjih volitev, je jako koristno, da se po občinah ali župnijah prireajo majhni volivni shodi. Takih volivnih shodov ni treba nič oblasti naznanjati, torej ni nobenih posebnih težav in sitnosti. Na teh shodih naj se zlasti somišljeniki opozarjajo na novi volivni red, na način, kako se bode letos volilo, kako važen je torej vsak posamezen glas.

Reklamujte volivno pravico. Po vsi deželi se sedaj razpolagajo volivski imeniki. Od raznih strani nam prihajajo poročila o pomanjkljivosti volivskih imenikov. Zoper to ne pomaga nič drugega, kot da se pritožite. Preglejte natančno volivske imenike — posebno še tam, koder je župan ali občinski tajnik nasproten! Nikomur zaupati, nego svojim lastnim očem. Torej sam pregledati in v slučaju nepravilnosti se pritožiti (reklamirati.) Razporejeni pa so v vsaki občini dvojni, v nekaterih še celo trojni volivski imeniki: 1. Volivski imenik za splošno skupino. 2. Volivski imenik za kmetstvo ali — v mestih in trgih — za mestno skupino. 3. V tistih mestih in trgih pa, kjer občina poleg mesta in trga obsega tudi še vasi, ki volijo v kmetški skupini, se razporežita poleg imenika za splošno skupino (ki obsega vso občino) še imenika mestnih volivcev (ki volijo v kmetški skupini.) V takih občinah treba torej pregledati tri imenike. Tako je n. pr. zlasti na Vrhniki, v Ribnici, Postojini, Kamniku itd. Pazite natanko, da nobenega imenika ne zamudite. Opazujte neprenehoma razglase na občinski tabli. Zahtevajte, da se vam pokažejo vsi imeniki!

Družba sv. Mohorja razpošilja letošnje družbine knjige. Letos bode romalo vsega skupaj 471 576 Mohorjevih knjig med slovenko ljudstvo. Za prihodnje leto pripravlja odbor zopet prelep dar svojim udom. Slovenci, takoj na delo, da se prihodnje leto število Mohorjevih članov zopet pomnoži! Letos je družba napredovala za 403 članov in šteje sedaj 78.596 udov.

Ljudska posojilnica v Ljubljani. Ta najimetejša izmed vseh slovenskih posojilnic napreduje tudi letos z velkanskimi koraki. Hranilnih ulog imela je do 30. septembra t. l. že blizu 6 milijonov kron (5.853.620 K 97 h). Prometa pa letos do istega dne blizu 18 milijonov kron (17.740.643 K 16 h). — Obresti plačuje »Ljudska posojilnica« po 4½%, brez vsacega odbitka, — tako da vlagatelj od vsake 100 fl.

sprejme čistih 4 fl. 50 kr. na leto. Vloge se sprejemajo vsak delavnik od 8 ure zjutraj pa do 1 popoldan. Nastanjena je »Ljudska posojilnica« v Zvezdi (»Kongresni trg«) h. št. 2, t. j. v hiši poleg kazinskega vrta, kjer je tudi knjigarna Kleinmayr & Bamberg. — Naravnost ne spametno je, da se še vedno najdejo naši ljudje, ki svoj denar nosijo v liberalne zavode, kjer se večinoma dobivajo manjše obresti — ko imamo vendar tako imeniten in pomenljiv domač zavod, kakor je »Ljudska posojilnica«. Ne tlačimo sovražniku, ki z našim denarjem dela kupčije in nas potem — zaničuje. Svoji k svojim!

Bohinjska železnica. Tunel pri Podbrdu bode dolg 6600 m. Sklepa se, da bode trajalo delo najmanj 5 let. Na onem delu tunela, ki sega v Primorje, se bode delalo s krampi, na kranjskem delu pa z vrtalnimi stroji. Na kranjski strani dela že na stotine delavcev, kakor smo poročali, pa se je delo tudi na goriški progi že pričelo.

Strašna eksplozija. V Budanjah v vipavski dolini je neki kmet izvršil nenavadno neprevidnost. Vlij je v sod liter spirita, tekočino zažgal in zabil veho. Plizi so raznesli sod s tako grozno močjo, da je vrglo kmeta več metrov daleč. Razmesarilo ga je strašno. Razneslo mu je jedno roko in mu hudo poškodovalo rebra. Težko ranjenega so prepeljali v Gorico v bolnišnico.

Duhovniške zadeve. Župnija Ig je podeljena č. g. Petru Bohinju, župniku v Horjulu; župnija Blagovica č. g. Antonu Maliju, župniku v Javoru pod Ljubljano. Nameščen je kot kapelan na Trati č. g. dr. Matija Prelesnik.

Blagoslovljenje gluhonemnice. V nedeljo dne 28. oktobra se je po presvetlem knezoškofu dr. Jegliču ob navzočnosti mnogih duhovnih in svetnih dostojanstvenikov blagoslovila nova gluhonemnica, ki je sezidana nasproti deželne bolnišnice v Vodmatu.

Deželni zbor kranjski se snide jednako ostalim dež. zborom zidnje dni dec. h kratkemu zasedanju. Dovoliti bo moral proračunski provizorij in pa odobriti vladno predlogo o dež. nakladi na davek od žganja.

Osebnosti. Upokojen je deželni šolski nadzornik za Kranjsko Josip. Šuman. Cesar mu je t m povodom podelil naslov dvornega svetnika — Njegovim namestnikom je imenovan ravnatelj celjske višje gimnazije šolski svetnik Peter Končnik.

Odlikovanje. Presvetli knezoškof je g. Karola Heidricha, misionarja svetega Vincencija P. in kurata v deželni bolnici v Ljubljani povodom njegove sedemdesetletnice imenoval kn. šk. konzistorijalnim svetnikom. Velezaslužnemu duhovniku iskreno čestitamo!

Rešitev ugank v zadnji številki

Besedna uganka.

I

Slovenici,
na noge, volitve
so tu!

II

Nič — čin (duh — hud).

Rebus:

Predice predejo predivo.

Prav so jih uganili: Matija Bobnar, župan v Lahovičah; Josip Zorko v Široki Seti pri Vačah; Andrej Porenta v Virmažah; Ivan Antončič v Markovcu; L. Vitovič v Ljubljani.

33 Prihodnja številka »DOMOLJUBA« izide dne
22. novembra 1900 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj,	27. oktobra	36	76	74	21	69
Trst,	3. novembra	79	49	45	34	15
Gradec,	27. oktobra	55	6	62	67	45
Ljubljana,	3. novembra	89	79	68	13	66

Tržne cene v Ljubljani.

od dne 23. septembra do dne 29. septembra.

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg.	1	28	Pšenična m. 100 kg.	27	50
» » II. » »	1	12	Koruzna » » »	18	—
» » III. » »	—	96	Ajdova » » »	35	50
Teletje meso » »	1	20	Fizol, liter » »	—	16
Prasičje » sveže » »	1	40	Grah, » » » »	—	20
» » prek. » »	1	40	Leča, » » » »	—	24
Kostrunovo meso » »	—	80	Kaša, » » » »	—	22
Maslo » » » »	2	—	Ričet, » » » »	—	22
Surovo maslo » »	1	90	Pšenica » 100 kg	16	—
Mast prašičja » »	1	40	Rž » » » » »	14	—
Slanina sveža » »	1	36	Ječmen » » » »	13	40
» » prekajena » »	1	44	Oves » » » » »	14	—
Salo » » » » » »	1	20	Ajda » » » » »	15	60
Jajce, jedno » » »	—	8	Proso, belo, » »	18	—
Mleko, liter » » »	—	16	» » navadno » »	14	—
Smetana liter » »	—	80	Koruzna » » » »	14	—
Med » » » » » kg	—	—	Krompir » » » »	4	40
Krompir » » » » »	—	4	Drva, trda, seženj	7	50
Piščanec » » » » »	1	30	» » mehka, » »	5	—
Golob » » » » » »	45	—	Seno, 100 kg » »	3	20
Raca » » » » » »	1	70	Slama, » » » » »	3	20
Gos » » » » » » »	—	—	Stelja » » » » »	—	—

246

Deteljno seme 2—1

kakor tudi razne druge deželne pridelke kot: **fizol**
lečo, suhe jedilne gobe, laneno seme, krompir
divji kostanj, raznovrstno žito
kupuje po najvišji ceni Ivan Majdič v Kranju.

Štiri mizarske pomočnike

sprejme takoj v trajno delo
443 Jakob Homovec 1—1
mizarski mojster v Cirknici.

Ova čevljarstva pomočnika

sprejme takoj
Luka Heršič
Unec pri Rakeku. 249 3—1

Županstvo v Polh. Gradcu
naznanja, da v tej občini ni

nobenega kolarja

in bi bilo želeti, da bi se kak
izvežban kolar ondi
247 naselil. 3—1

Krepak deček

kakih 16 let star, poštenih
starišev, se sprejme za
248 usnjarski obrt 3—1
pri Valentinu Riharju
stroj. mojstru v Polh. Gradcu

Nj. svetost papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Laponi-ju
spodu lekarnarju G. Piccoliju v Ljubljani **pristržno za-**
hvalo za doposlane Jim stekleničice

tinkture za želodec

in so njemu z diplomom dne 27. novembra 1897 podelili
naslov „Dvorni založnik Nj. svetosti“ s pravico v svoji
firmi poleg naslova imeti tudi grb Nj. svetosti.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi
drugi sloviti profesorji in doktorji la-
pisujejo boleham G. Piccolijevu
želodčno tinkturo, katera krepa
želodec, povečuje slast, pospešuje pre-
bavljenje in telesno odprtje. Naročila
vsprejema proti povzetju in točno
vršuje G. Piccoli, lekarnar „pri angelu“
v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Tinkture za želodec pošilja izdele-
vatelec v skatljah po 12 stekleničah za
gld. 1-26 a. v., po 24 stekl. za gld. 24a.
po 36 za gld. 3-50, po 70 za gld. 6-50, po 110 za gld. 10-50.
— Poštino mora plačati p. n. naročnik. 92 12—2

Na najvišje povelje Nj. c. in k. apost. Veličanstva

XXI. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija — edina v Avstriji za-
konito dopuščena — ima **18.122 dobitkov v goto-**
vem denarju v skupnem znesku **418.640 kron.**

Glavni dobitok znaša

200.000 kron
v gotovem denarju.

Za izplačilo dobitkov jamči c. kr. loterijski urad.

Žrebanje nepreklicljivo dne 13. decembra 1900.

33 Jedna srečka stane 4 krone. 33

Dobiti so srečke pri državni loteriji na Dunaji,
L. Riemergasse 7, po tabačnih trafikah, loterijah, pri
davkarjih, poštah in brzojavnih pa železničnih uradih,
po menjalnicah itd. Načrt loterije brezplačno.

Srečke se pošiljajo poštne prosto.

C. kr. vodstvo državne loterije.
Oddelek za državne loterije.

119 10-3

Koncem tega meseca izide in se boje dobivala na drobno in debelo v
 „KATOLSKI BUKVARNI“ in pri NICMANU (v prodajalni katoliškega
 tiskovnega društva) v LJUBLJANI:

I. Družinska 176.
PRATIKA

za navadno leto 1901.

(365 dni.)

V Ljubljani.

Zal. Alojzij Pelc, revizor „Gospod. zveze“. — Katoliška Tiskarna.

Velika loterija za vojake-invalidi

Zadnji mesec.

z dobitki v zlatu in srebru

Glavni dobiček 60.000 kron

v gotovini z 20% odbitka.

Srečke za invalide po 1 krono

priporoča J. C. Mayer v Ljubljani. (2)

Kwizdov restit.-fluid

Cena steklenici 2 K 80 h.

C. K. priv. umivalna vo

je tekočina, že 40 let v rabi po dvornih, vojaških in civilnih
 konjskih hlevih, s katero se krepčajo konji po velikem trudu,
 ali če si zvinijo nogo, če jim odrevene kite itd. Ta tekočina
 dela konja sposobnega za izredne uspehe pri dirkah. —
 Pristen je fluid le z gori označeno varstveno znamko in je
 dobiti po vseh lekarnah in prodajalnicah dišav v Avstro-Ogerski.

Glavna zaloga

Franc Jan. Kwizda,

c. in k. avst.-og. in kr. rumun. in knežji bulg. dvorni založnik,
 lekarnar v Korneuburgu pri Dunaju. 75 (8—4) I.

Krojaški pomočnik

z dobrimi spričevali in lepega
 vedenja želi vstopiti pri kakem
 boljšem mojstru. 236 2—2

Ponudbe pod J. M. 300*
 na upravnštvo tega lista.

Učenec

za krojaški obrt
 se takoj sprejme pri Franc
 Kokalju, Radovnik št. 5. Pošta
 Medvode. 234 2—2

Lepo posestvo

je na prodaj radi družinskih
 razmer v Ihan-u blizu Dom-
 žal. Obsega gospodarsko po-
 slopje in hišo na lepem kraju.
 Studenec izvira izpod hiše. Za
 11 mernikov posestve je rodo-
 v trega polja, tudi travnikov.
 Hoste v najlepši rasti, skupaj
 pri 12 oralov. Pogoji so ugodni.
 Natančneje se izve pri last-
 niku Janezu Pečnikar v Ihan-u,
 h št. 16. P. Domžale. 237 3-2

Učenec,

čvrst in zdrav, iz dobre krščan-
 ske hiše, kateri je dovršil vsaj
 četrti razred ljudske šole, se
 v sprejme takoj v trgovino z
 mešanim blagom. Kje, pové iz
 prijaznosti upravnštvo »Domo-
 ljuba« 229 3—3

Advokat

Ivan P. Vencajz

je otvoril

odvetniško pisarno
v Ljubljani, na Dunajski cesti

v pritličji Medjatove hiše

(2—2)

R. MIKLAUC

* Ljubljana. *

Spitalske ulice št. 5

suknena pošiljateljska
trgovinaprodaja se na debelo in na
drobno. 122 6-5

Priporoča svojo **veliko zalogo** vsakovrstnega blaga za **moške in ženske obleke**. — V zalogi se nahaja **domače, loško, brnsko in jegerndorfsko sukno**, zanesljivo dobro in trpežno **blago**, vsakovrstne **hlačevine**, vsa **podlaga** in **potrebščine** za gospode krojače i. t. d.

Prav lepo nove vrste **blago za ženske obleke** v vseh barvah in cenah: **ogrinjalke, volnene rute, parht višnjev in pisan** za obleke, **cvilh** za postelje, **kovtre, koce** i. t. d.

Uzorce na zahtevanje poštino prosto.

Najcenejši nakup suknenega blaga.**„Pri Miklavžu“**

123 6-5

v Ljubljani,

Medene ulice, zraven loterije

prodaja se na drobno po kramarskih cenah manufakturno blago, kakor: **bela, rujava in pisana kotenina, parhat višnjev in pisan, caig za moške, ogrinjalke volnene in pavolnate rute, nogavice, jagerske srajce in hlače** i. t. d.

Popolnoma zadnja cena in prijazna postrežba.

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisl 508 20-19

apneno-železni sirup.

Ta 30 let z največjim uspehom rabljeni **prsi sirup** raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Zelezo, ki je v sirupu v lahki si privajajoči obliki, je jako koristno za **narejanje krvi**, raztopljive **fosforno-apnene soli**, ki so v njem, pa posebno pri **slabotnih otrocih** pospešuje **narejanje** kostij. 107 (20-10)

Cena steklenici 1. glid 25 kr., po pošti 20 kr.
več za zavijanje.

Prosimo, da se vedno **recno zahteva Herbabny-jev apneno-železni sirup**. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime, **„Herbabny“** vtisnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica p **g stoječo uradno registrov. v stveno znamko**, na katere **zn enja naj se blagovoli paziti.**

Osrednje skladišče

Duna, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII.1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod.

Vožnje karte
in
tovorni listi
v

AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna

naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade
18 Pojasnila daje:

Red Star Linie**Dunaj, IV., Wiednergürtel 20.**

ali pa 17 25-20

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 34.**Pozor! Gospodarji!**

- „Gloria“ redilna krma za konje, zabranjuje bolezni, vzdrži konje močee in iskre.
- „Gloria“ začimba krma za govedo, pospešuje prebavljanje, čisti kri, zboljšuje in množi mleko.
- „Gloria“ prašek za žrtje in pitanje svinj, provzročuje, da svinje rade jedó, da se nabira meso in mast.
- „Gloria“ mlekarški prašek za krave, pospešuje izločenje mleka in odstranjuje napake mleka.
- 1 veliki zavitek velja K 1:20, mali K 0:70, 5 kg. v zavitku za poskus po pošti K 5— poslano iz Dunaja.
- Barteljevo klajno apno, neobhodno potrební dodatek h krmi za mlado, močno in brejo živino, v slučaju, da živina liže, da ima kostne bolezni i. t. d. 5 kg za poskus K 2—, 100 kg K 22— iz Dunaja.
- Rusko patentovano mazilo. Kopitna mast iz jelenerožnega olja. Štedilni kolomaz, i. t. d. 230 8-3

Navodilo brezplačno.

Miha Barthel & drug, Dunaj X.

Občuje se slovenski.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta št. 15 v Mediatovi hiši v prilici

uzprejemna zavarovanja vsakovrsnih poslopij, premičnin in poljskih
pridelkov proti požarni škodi, kakor tudi zvonov proti poškodi.

Pojasniti daje in vzprejemna ponudbe ravnateljstvo zavaroval-
nice v prilici Mediatove hiše na Dunajski cesti v Ljubljani
tudi po slovenskih deželah nastavljeni poverjeniki.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je edina slovenska
zavarovalnica. Zavaruje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z
vsako drugo zavarovalnico.

Poslovno vloženi ustadovni zaklad jamči zavarovaneem popolno
vrnitev.

Rojaki, zavarujte svoje imetje pri domačem zavodu!

manufakturna gvanina trgovina

Češnik & Milavec

Špilaiske Langerjeve ulice (v ta novo zgrajeni mostni hiši)

Dovolj jeva si al obnove opozoriti, da sta to poročna založna v vsi vrsti stenskega blaga, tako
in ženske najnovije šipe kamparske, damentske, serio-inder, gladke, trileste in druge, ki so jako
prejane poročne in popos, ki so in dele odnosa v največjih uspehih in karer.

— **Iskusi novosti v vojenih in ženskih rutah, takisto svilnate, volnene in ženskih korp ali pletil.**

— **Velika izbira pletenih (strikanih) in suknenih ogrinjal.**

Osobito opozarjamo na naša nova zaloga sukna, štada, kamparna, šviata, tako prietnega in krasa, poročnega šteta.

— **Vse vrste koca, platne poročne, oprake, posteljne kore, pavolasti in volnene.**

Vse navedeno po najnižjih domačih ceha.

Uzorec se pošilja po pošti brezplačno.

IVAN KORDIE v Ljubljani

Prešernove (Sionove) ulice št. 10-14

priporočajo svojo veliko zalogo 1841 8-1

gumijevih čevljev, zimskih copat

— za Miklavža —

vsakovrsne izprave po najnižji

ceni za drobno in debelo.

Za čevljarje, modnarje in krojake

vsakovrsne potrebščine.

Vzprejemajo tudi trgovskega učenca.

Tako se kupi ali pa za kasnejše poslat
proti plači vzprejemlje vsaka množina

celluloze in mehkega
brusljivega smrekovega lesa

vporabljivega za izdelovanje papirja, ki mora imeti
najmanj 10 cm in več v premera.

Ponudbe in navedbe zane za kubični meter in
vagon terki & Götzlmann v Knittelfeldu na
Gorenjem Štajerskem.

1845 18-1

!! Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje !!

Stanje hranilnih vlog 30. sept. 1900
čez 5 milijonov kron.

Denarni promet v devetih mesecih
čez 17 milijonov kron.

Ljudska posojilnica

Preje: Gradišče št. 1. — Sedaj: Kongresni trg št. 2., I. nadstr.

Sprejema

 hranilne vloge

vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan in
jih obrestuje po

4 ¹/₂ ⁰/₀

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsacih vlo-
ženih 100 gld., čistih 4 gld. 50 kr. na leto.

Stanje hranilnih vlog 30. septembra 1900 :
5,853.620 K 97 h.

Promet v mesecih od 1. jan. do 30. sept
1900: 17,740.643 K 16 h.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi
se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštno-
hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. oktobra 1900.

250 (4-1)

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Jostp Štška, knezoškofjski kancelar
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec,
posestnik, podjetnik in trgovec
v Št. Vidu nad Ljubljano.

Jostp Jarc,
veleposestnik v Medvodah.

Dr. Andrej Karlin,
stolni kanonik v Ljubljani.

Karol Kauschegg,
veleposestnik v Ljubljani.

Mattja Kolar,
župnik pri D. M. v Polji.

Ivan Kregar,
načelnik okrajne bolniške
blagajne v Ljubljani.

Frančišek Leskovec,
zasebnik in blagajnik „Ljud-
ske posojilnice“.

Dr. Viljem Schweitzer,
odvetn. koncip. v Ljubljani.

Gregor Štubar,
župnik na Rudniku.

Dr. Aleš Ušentčnik,
prof. bogoslovja v Ljubljani.

zakaj se se ljube, kateri Kathreiner Kneipp-ova sladna kava se razuje, skrajno je leta tako prijetna in zdravna kavinna pijača?

Zato, ker se vol te vešč, katere velike prednosti ima Kathreinerjeva kava od bobovne kave. Ki skot en ekstrakt in rastline bobovne kave pridobi le duh in okus bobovne kave, ne pa njene zdravju škodljive lastnosti. Zdravkoje torej na dober način koristne lastnosti domačega sladnega preparata s prečiščenem naravnim bobovne kave.

Res je, da bo Kathreiner Kneipp-ova sladna kava v prid zdravju od milijonov ljudi in v stvaršč družinah vsaki dan postala. Šele pa bi bilo v korist vseh, da bi ta res družinska kava vedel njevele dobrih lastnosti, povsed in stasi v vsaki družini se nahajala.

Kathreiner Kneipp-ova sladna kava stoji sploh na prines k bobovni kavi, kateri okus slajpa in za uživanje mileje napravi. Dela kavi bolj aknen, barvo in odstrani mame zdravju škodljive lastnosti bobovne kave popolnoma. Priporoča se s eno tretjino Kathreiner-ove kave in dve tretjine bobovne kave sadeti in polagamo na polovico vsake kave iti.

Negrecenljiva, lastnost Kathreiner Kneipp-ove kave obetaj pa v tem, da se v kratkem času tudi popolnoma sama lahko pije, kar prav dobro tekne. Kjer se bobovna kava popolnoma poučiti prepove, je ta najboljšje nadomestilo in bo šenskam, slabotnim in bolnim osebam kot lahko prebavljiva, krejelijoda in krepčujoda pijača priporočena.

Po zdravniških krekih naj se rastujodi mladini, posebno mladim dekletom, nobeno drugo kavo uživati ne da. Šamni upeljava Kathreiner Kneipp-ove sladne kave, bo tudi v najmanjši družini veliko prihranjeno. En poskus zadostuje, da se leta stalno upelja.

Kathreiner Kneipp-ova kava se ne sme nikoli odprta postajati! Prava je samo v značnih belih izvratih zavojih s pošobo šupnika Kneippa kot varstveno znamko in s imenom »Kathreiner«.